UZASADNIENIE

Rozporządzenie Ministra Finansów, Inwestycji i Rozwoju z dnia 15 października 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych zawartych w deklaracjach podatkowych i w ewidencji w zakresie podatku od towarów i usług, zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie JPK_VAT", stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 99 ust. 13b oraz art. 109 ust. 14 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, zwanej dalej „ustawą o VAT".

Rozporządzenie określa szczegółowy zakres danych zawartych w deklaracjach podatkowych i w ewidencji, w szczególności dotyczący rodzaju sprzedaży i podstawy opodatkowania, wysokości kwoty podatku należnego, w tym korekty podatku należnego, z podziałem na stawki podatku, kwoty podatku naliczonego obniżającego kwotę podatku należnego, w tym korekty podatku naliczonego, kontrahentów, a także dowodów sprzedaży i zakupów.

Ponadto rozporządzenie określa sposób wykazywania danych w ewidencji, uwzględniający konieczność zapewnienia prawidłowości rozliczeń podatników oraz kontroli obowiązków podatników przez organ podatkowy, identyfikowania obszarów, w których występują nadużycia w podatku od towarów i usług, lub narażonych na te nadużycia oraz możliwości techniczno-organizacyjne prowadzenia przez podatników ewidencji.

Projekt rozporządzenia zmieniającego przewiduje wprowadzenie regulacji dostosowujących przepisy rozporządzenia w sprawie JPK_VAT do zmiany przepisów ustawy o VAT.

Proponowane w niniejszym projekcie zmiany przepisów rozporządzenia w sprawie JPK_VAT związane są:

1) ze zmianami art. 33 i art. 33a ustawy o VAT, doprecyzowującymi katalog dokumentów, w których podatnik obowiązany jest do obliczania i wykazywania kwoty podatku z tytułu importu towarów,
2) z uchyleniem art. 103 ust. 4 ustawy o VAT, w związku z likwidacją obowiązku zapłaty VAT w terminie 14 dni od dnia powstania obowiązku podatkowego z tytułu wewnątrzwspólnotowego nabycia nowych środków transportu lub innych środków transportu, od których podatek jest rozliczany zgodnie z art. 99 ust. 1-3 lub 8, czyli w JPK_VAT z deklaracją lub w deklaracji VAT-8, jeżeli środek transportu ma być zarejestrowany na terytorium kraju lub jeżeli nie podlega rejestracji, a jest użytkowany na terytorium kraju,

3) ze zmianami wprowadzonymi w załączniku nr 15 do ustawy o VAT, dotyczącymi zmiany sposobu klasyfikowania towarów z Polskiej Klasyfikacji Towarów i Usług (PKWiU) na rzecz Nomenklatury Scalonej (CN),
4) ze zmianą brzmienia art. 145e ustawy o VAT, polegającą na przedłużeniu do 30 czerwca 2030 r. funkcjonowania czasowego mechanizmu odwrotnego obciążenia podatkiem VAT (tzw. reverse charge) na niektóre towary i usługi.

Ad. 1

Zmiana rozporządzenia w sprawie JPK_VAT wynika ze zmian wprowadzonych w art. 33 i art. 33a ustawy o VAT, *ustawą z dnia 4 września 2026 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz ustawy o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników,* zwanej dalej „ustawą z 4 września 2026 r.”.

W art. 33 ust. 1 doprecyzowano katalog dokumentów, w których podatnik obowiązany jest do obliczania i wykazywania kwoty podatku z tytułu importu towarów i jednoznacznie wskazano, że w przypadku stosowania uproszczeń, o których mowa w art. 166 i art. 182 Unijnego Kodeksu Celnego, podatnik obowiązany jest do obliczenia i wykazania kwoty podatku w zgłoszeniu uzupełniającym w rozumieniu przepisów celnych. Natomiast w art. 33a ustawy o VAT uzupełniono odpowiednio przepisy w zakresie dokumentów celnych, w których obliczony i wykazany podatek może być rozliczany w deklaracji podatkowej, o zgłoszenie uzupełniające i rozliczenie zamknięcia.

Zmiana rozporządzenia ma charakter dostosowujący i zapewnia zgodność przepisów wykonawczych z rozwiązaniami wprowadzanymi w ustawie o VAT.

Ad. 2

Zmiana rozporządzenia w sprawie JPK_VAT jest konieczna w związku z uchyleniem art. 103 ust. 4 ustawy o VAT, które zostało przewidziane w ustawie 4 września 2026 r. Ustawa ta likwiduje obowiązek zapłaty VAT w ciągu 14 dni od dnia powstania obowiązku podatkowego z tytułu wewnątrzwspólnotowego nabycia (WNT) środka transportu. W związku z tym podatek VAT z tytułu WNT środka transportu (w tym WNT nowego środka transportu) będzie rozliczany wyłącznie w deklaracji podatkowej, w tym odpowiednio w części deklaracyjnej JPK_VAT.

W związku z likwidacją szczególnego obowiązku zapłaty podatku przewidzianego w art. 103 ust. 4 ustawy o VAT konieczne jest dostosowanie przepisów rozporządzenia w sprawie JPK_VAT, tak aby nie odnosiły się one do rozliczenia, które zostaje usunięte z ustawy o VAT. Zmiana ta ma charakter dostosowujący i zapewnia zgodność przepisów

wykonawczych z rozwiązaniami wprowadzanymi w ustawie o VAT. W związku z tą zmianą w strukturach JPK_V7M i JPK_V7K od 1 stycznia 2027 r. (do czasu wprowadzenia zmian w obowiązujących strukturach) nie będą wykorzystywane: pole P_35 w części deklaracyjnej oraz pole K_35 w części ewidencyjnej, które dotyczą zapłaty VAT od wewnątrzwspólnotowego nabycia środków transportu.

Ad. 3

W wyniku zmiany sposobu klasyfikowania towarów wymienionych w załączniku nr 15 do ustawy o VAT z Polskiej Klasyfikacji Towarów i Usług (PKWiU) na rzecz Nomenklatury Scalonej (CN) zachodzi konieczność odpowiedniego dostosowania pozycji towarów określonych w załączniku nr 15 do ustawy o VAT do właściwych oznaczeń GTU zawartych w § 10 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia w sprawie JPK_VAT.

Ad. 4

Kolejna z koniecznych zmian w rozporządzeniu w sprawie JPK_VAT jest związana ze zmianą art. 145e ustawy o VAT, wynikającą z *ustawy z dnia … o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz zmieniającej ustawę o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług* (druk senacki 922). Zmiana w ustawie o VAT polega na przedłużeniu do 30 czerwca 2030 r. funkcjonowania czasowego mechanizmu odwrotnego obciążenia podatkiem VAT (tzw. reverse charge) w zakresie dostawy gazu w systemie gazowym, dostawy energii elektrycznej i świadczenia usług w zakresie przenoszenia uprawnień do emisji gazów cieplarnianych, o których mowa w *ustawie z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych,* dokonywanych na giełdzie towarowej, rynku regulowanym lub OTF. Rozwiązania te zostały wprowadzone do ustawy o VAT przepisami zawartymi w ustawie z dnia 9 marca 2023 r. *o zmianie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz niektórych innych ustaw*.

Regulacje w przedmiotowym zakresie wprowadzone uprzednio do ustawy o VAT (art. 145e-145k ustawy o VAT) oraz do rozporządzenia w sprawie JPK_VAT mają charakter przepisów epizodycznych i obowiązują do 31 grudnia 2026 r. Zatem brak przedłużenia funkcjonowania ww. rozwiązania w przedmiotowym rozporządzeniu skutkowałby wygaśnięciem możliwości wykazywania transakcji objętych art. 145e ustawy o VAT po 31 grudnia 2026 r. w deklaracji i ewidencji.

Konieczność zmiany rozporządzenia w sprawie JPK_VAT jest związana również z usunięciem odesłań do „systemu elektroenergetycznego” w ślad za zmianami dokonanymi w ustawie z 4 września 2026 r.

W związku z powyższymi zmianami w ustawie o VAT zaistniała konieczność dostosowania rozporządzenia w sprawie JPK_VAT, tj.:

W § 1 projektu:

W pkt 1 w lit. a proponuje się uchylenie § 4 pkt 5, które stanowi konsekwencję legislacyjną uchylenia art. 103 ust. 4 ustawy o VAT i jest niezbędne dla zachowania zgodności rozporządzenia z ustawą o VAT.

Obecnie § 4 pkt 5 rozporządzenia w sprawie JPK_VAT określa zakres danych wykazywanych w części deklaracyjnej JPK_VAT odnoszących się do kwoty podatku podlegającej wpłacie na podstawie art. 103 ust. 4 ustawy o VAT. Skoro przepis ustawowy będący podstawą prawną tego obowiązku zostanie uchylony z dniem 1 stycznia 2027 r., należy odpowiednio uchylić przepisy rozporządzenia w tym zakresie. Dane te nie będą już występowały w rozliczeniach podatników, ponieważ VAT należny z tytułu WNT środka transportu będzie rozliczany na zasadach ogólnych w JPK_VAT (tj. bez konieczności wpłaty podatku w terminie 14 dni).

Podobnie należy uzasadnić zmianę **zawartą w pkt 1 lit. b** dotyczącą § 4 pkt 7 rozporządzenia w sprawie JPK_VAT. Ponieważ wartość wykazywana w pkt 7 stanowi wynik działania matematycznego obejmującego pozycje wskazane w pkt 1 lit. d-f oraz i-m, pkt 3 i 4, pomniejszony o wartości wykazywane w pkt 5-6a, usunięcie pozycji związanej z rozliczeniem podatku wpłaconego w terminie, o którym mowa w art. 103 ust. 3, w związku z ust. 4 ustawy o VAT, wymaga odpowiedniego dostosowania sposobu obliczania kwoty wykazywanej w pkt 7. Bez tej zmiany przepis odwoływałby się do wartości (§ 4 pkt 5), która nie będzie już wykazywana w JPK_VAT w związku z uchyleniem podstawy prawnej dla tego rozliczenia.

Odpowiednio **w pkt 2 lit. a tiret drugie** proponuje się uchylenie § 10 ust. 1 pkt 12 rozporządzenia w sprawie JPK_VAT (analogicznie jak w § 4 pkt 5 rozporządzenia), odnoszącego się do transakcji wewnątrzwspólnotowego nabycia środków transportu, dla których na podstawie art. 103 ust. 4 ustawy o VAT przewidziano szczególny obowiązek zapłaty podatku w terminie 14 dni od dnia powstania obowiązku podatkowego.

Skoro przepisy stanowiące podstawę rozliczania tych transakcji zostaną uchylone, należy odpowiednio dostosować w tym zakresie również ewidencję. WNT środków transportu będzie nadal wykazywane w JPK_VAT na zasadach właściwych dla wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów, jednak bez dodatkowego obowiązku zapłaty podatku w terminie 14 dni.

Dodatkowo **w pkt 5** wprowadza się zmianę polegającą na dostosowaniu brzmienia pkt 4.2 w części 1 załącznika do rozporządzenia do zmiany wprowadzonej w § 4 polegającej na uchyleniu pkt 5.
W związku z tym wyrazy „w § 4 pkt 1 i 3-6" należy zastąpić wyrazami „w § 4 pkt 1, 3, 4 i 6", eliminując tym samym odniesienie do uchylonego pkt 5 w § 4.

W pkt 2 lit. a tiret pierwsze proponuje się rozszerzenie w § 10 w ust. 1 w pkt 6 informacji o dokumentach, które potwierdzają wysokość podstawy opodatkowania i podatku należnego z tytułu importu towarów rozliczanego zgodnie z art. 33a ustawy o VAT, tj. bezpośrednio w deklaracji podatkowej. Powyższe wynika ze zmian wprowadzonych w art. 33a ustawy o VAT, ustawą z 4 września 2026 r. Zmiana polega na rozszerzeniu katalogu wymienionych dokumentów o zgłoszenie uzupełniające oraz rozliczenie zamknięcia. Zmiana ta pozwala zachować zgodność rozporządzenia z ww. przepisami ustawy.

Analogiczne zmiany polegające na dodaniu informacji o zgłoszeniu uzupełniającym oraz rozliczeniu zamknięcia zostały wprowadzone również **w pkt 2 w lit. b** (§ 10 ust. 2 pkt 2 lit. a-c rozporządzenia w sprawie JPK_VAT). Jednocześnie **w pkt 3** (§ 11 w ust. 6 w pkt 1, 2 i 3) przepisy zostały rozszerzone o zgłoszenie uzupełniające.

W pkt 2 lit. c (§ 10 ust. 3 pkt 1 litery e, f oraz h) wprowadza się zmiany o charakterze dostosowującym w związku ze zmianami wprowadzonymi w załączniku nr 15, ustawą z 4 września 2026 r.
Propozycja zmian opiera się na „przełożeniu" pozycji z załącznika nr 15 opartego na PKWiU na, mający obowiązywać od 1 stycznia 2027 r., załącznik nr 15 oparty o CN.
Uwzględniając, że przyjęte w § 10 ust. 3 pkt 1 w literach e, f oraz h odesłania do załącznika nr 15 stają się nieaktualne, konieczne pozostaje odwołanie się w tych przepisach do aktualnych pozycji załącznika nr 15 ustawy o VAT przewidzianych dla towarów wymagających oznaczania GTU.
W związku z tym proponuje się, aby w § 10 ust. 3 pkt 1:
- w lit. e odpowiednio wprowadzić odesłanie do poz. 7, 9-11, 67 i 74 załącznika nr 15 do ustawy o VAT (GTU 05),
- w lit. f odpowiednio wprowadzić odesłanie do poz. 5, 6, 53-55, 60-63, 65 i 71 załącznika nr 15 do ustawy o VAT, a także odpowiednio odesłanie do folii typu stretch określonej w poz. 8 załącznika nr 15 do ustawy o VAT (GTU 06),

- w lit. h odpowiednio wprowadzić odesłanie do poz. 12, 16-18, 21-35 i 48 załącznika nr 15 do ustawy o VAT (GTU 08).

W pkt 4 proponowana zmiana dotyczy § 11b ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie JPK_VAT i polega na zastąpieniu wyrazów „do dnia 31 grudnia 2026 r." wyrazami „do dnia 30 czerwca 2030 r." oraz wykreśleniu wyrazów „w systemie elektroenergetycznym".
Tym samym dostawy gazu w systemie gazowym, dostawy energii elektrycznej i świadczenia usług w zakresie przenoszenia uprawnień do emisji gazów cieplarnianych, o których mowa w *ustawie z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych*, określone w art. 145e ust. 1 ustawy, wykazywane będą w deklaracji i ewidencji na obecnie obowiązujących zasadach w okresie do dnia 30 czerwca 2030 r.
Do tych transakcji należy nadal stosować odpowiednio przepisy dotyczące wykazywania w deklaracji i w ewidencji danych obejmujących wysokość podstawy opodatkowania, a także wysokość podatku należnego, z tytułu dostawy towarów, dla których podatnikiem jest nabywca zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 5 ustawy, tj. § 4 pkt 1 lit. m oraz § 10 ust. 1 pkt 7 lit. e. Należy także uwzględniać dane pozwalające na prawidłowe rozliczenie podatku naliczonego wynikające z faktur lub innych dokumentów poświadczających dostawę towarów oraz świadczenie usług, dla których zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 4 ustawy o VAT podatnikiem jest ich usługobiorca lub zgodnie z pkt 5 - nabywca, a podatek należny z tego tytułu stanowi u podatnika podatek naliczony wykazany w ewidencji, tj. przepisy § 11 ust. 3 pkt 1 lit. b.
Jednocześnie wykreślenie wyrazów „w systemie elektroenergetycznym" stanowi dostosowanie przepisów rozporządzenia do zmian wprowadzonych ustawą z 4 września 2026 r., w której w celu dostosowania rozwiązań krajowych do przepisów unijnych dokonano odpowiednio wykreślenia odesłań do „systemu elektroenergetycznego".

W § 2 projektu przewiduje się, że do rozliczeń za okresy rozliczeniowe przypadające przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe.

Oznacza to, że podatnicy, składając rozliczenie za miesiąc grudzień 2026 r. lub IV kwartał 2026 r., będą stosować nadal przepisy rozporządzenia w sprawie JPK_VAT przed jego zmianą.

W § 3 projektu zakłada się, że rozporządzenie wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2027 r., z wyjątkiem § 1 pkt 4 lit. a tiret pierwsze, który wejdzie w życie z dniem 31 grudnia 2026 r.

Termin wejścia w życie rozporządzenia jest skorelowany z terminem wejścia w życie przepisów ustawy z 4 września 2026 r.

Jednocześnie w związku z tym, że w odniesieniu do § 11b ust. 1 rozporządzenia w sprawie JPK_VAT termin obowiązywania tego przepisu upływa 31 grudnia 2026 r., przyjęto, że zmiana w tym zakresie powinna wejść w życie nie później niż tego dnia.

Proponowana zmiana do wprowadzenia w niniejszym rozporządzeniu nie narusza zasad demokratycznego państwa prawnego, jest korzystna dla podatników i przyczyni się do poprawy warunków prowadzenia działalności gospodarczej przez przedsiębiorców.

Stosownie do postanowień art. 5 *ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa* oraz § 52 *uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów*, projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Rozporządzenie nie podlega notyfikacji w rozumieniu przepisów dotyczących krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

Rozporządzenie nie jest sprzeczne z prawem Unii Europejskiej.

Rozporządzenie nie wymaga przedstawienia organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.